

Doświadczenia Służby Celnej w zakresie egzekwowania CITES w kontekście kontroli obrotu okazami gatunków inwazyjnych

Ministerstwo Środowiska 13-14 października 2015 r.

KONWENCJA WASZYNGTOŃSKA

**Konwencja o międzynarodowym handlu
dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków
zagrożonych wyginięciem**

sporządzona w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r.

Convention on International Trade in
Endangered Species of wild fauna and flora

CITES

Ochrona CITES

Nakłada zakazy i
reglamentacje w
międzynarodowym
handlu **okazami**
gatunków, które są
uznane lub mogą być
zagrożone
wyginięciem.

Podstawą wymierania
jest czynnik
handlowy.

POPYT PODAŻ

rys historyczny

- 1989 r. – ratyfikacja CITES
- 1990 – wejście w życie Konwencji
- 1997 – przepisy wykonawcze - ustawa o ochronie zwierząt
- ustawa o ochronie przyrody z 1991 r.
przeniesienie przepisów wykonawczych

UE

- 2004 – nowa ustawa o ochronie przyrody
- 2004 – rozporządzenia UE

obecny stan prawny

USTAWA z dnia 27 sierpnia 2009 r. o **Służbie Celnej**

Art. 2. 1. Do zadań Służby Celnej należy realizacja polityki celnej w części **dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych**, a w szczególności ...

6) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko...

d) przyrodzie, określonych w art. 128 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Od 1998 r. Służba Celna ujawniła
2600 przypadki nielegalnego
obrotu okazami gatunków
zagrożonych wyginięciem.

Zatrzymano ponad **324 000** okazów

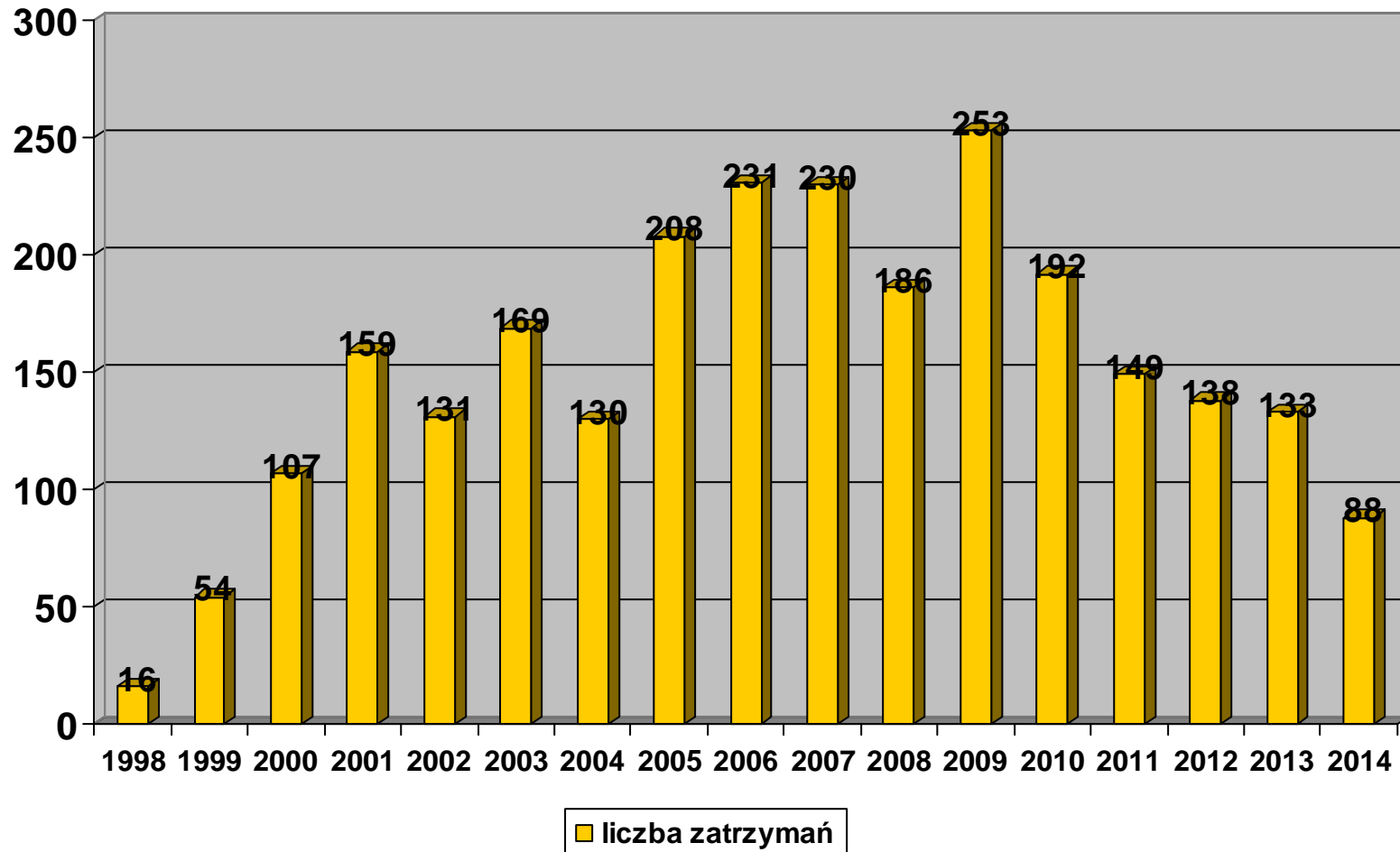

Zatrzymano ponad **324 000** okazów

- **18 264** – żywych zwierząt
- **242 468** – produktów TCM/TAM
- **1481** kg kawioru (*Acipenseriformes* spp.)

- **10 000** przebiśniegów
(*Galanthus nivalis*)
- **1200** kaktusów (*Cactaceae* spp.)

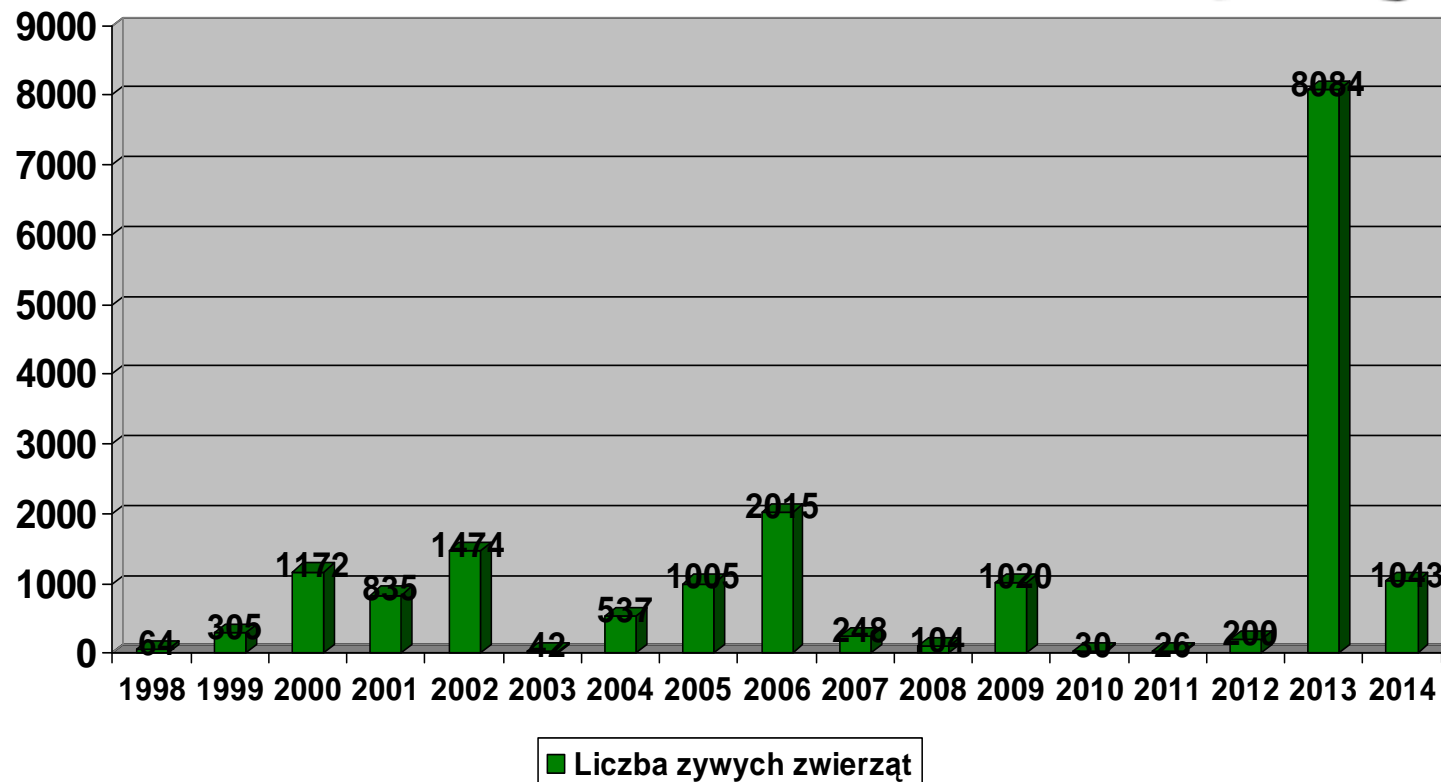
Liczba zatrzymań dokonanych w latach 1998-2014

Zatrzymania żywych okazów

1998 - 2014

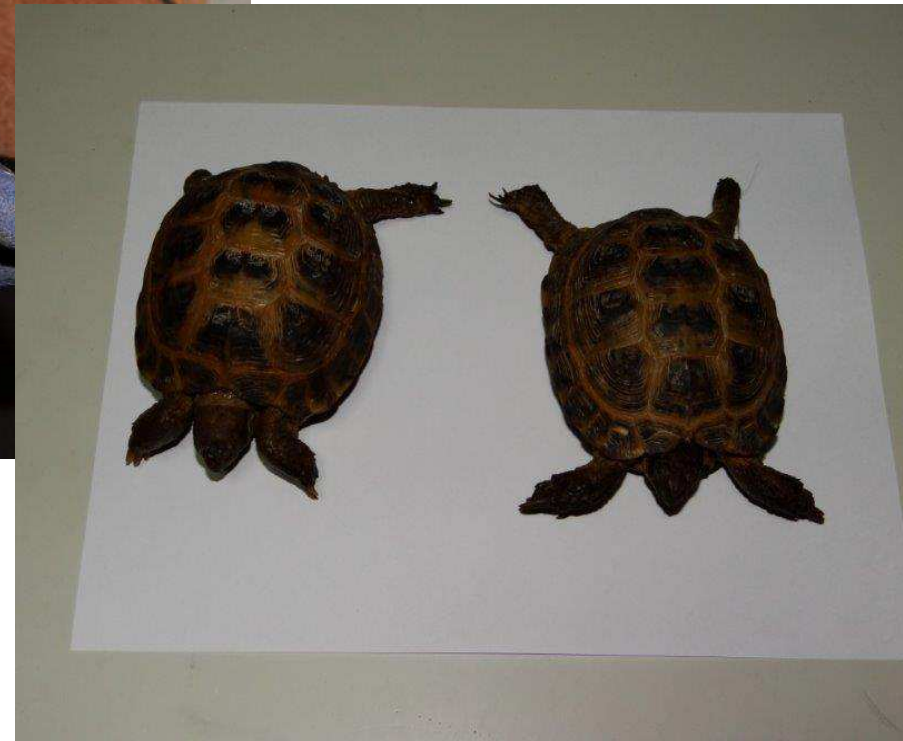

Zatrzymanie IC w Przemysłu

Zatrzymanie IC w Przemysłu

Zatrzymanie IC w Przemyśle

Zatrzymanie IC w Białej Podlaskiej

Inne działania Służby Celnej

- szkolenia funkcjonariuszy Służby Celnej
- szkolenia innych służb
- wykłady i prelekcje w szkołach
- udział w imprezach społecznych
- prezentacja okazów CITES

Szkolenia funkcjonariuszy Służby Celnej

Szkolenia centralne - Specjalistyczne szkolenia Koordynatorów ds. CITES Służby Celnej

Szkolenia lokalne - organizowane w Izbach Celnym przez Koordynatorów ds. CITES (coroczne szkolenia w których udział bierze **kilkuset funkcjonariuszy** Służby Celnej)

Wykłady, prelekcje, pokazy

Udział w
wykładach,
prelekcjach i
pokazach bierze
udział **kila tysięcy**
uczniów, dzieci i
słuchaczy.

Współpraca

Policja , organizacje pozarządowe

Obszary współpracy

- warsztaty i szkolenia
- identyfikacja gatunkowa
- edukacja społeczna
  - sprzęt

Identyfikacja gatunkowa

Ilustrowany przewodnik do oznaczania ptaszników z rodzaju *Brachypelma*

Marcin Pchalek, dr Leszek Mering

Postępowanie przygotowawcze
w sprawach nielegalnego
obrotu gatunkami zagrożonymi
wyginięciem

Przewodnik do rozpoznawania gatunków dzikich kotów

Edukacja społeczna

gabloty CITES w portach
lotniczych

dystrybucja ulotek i biuletynów

Żyjąca planeta
Magazyn WWF Polska - Wydanie Specjalne

Walizka pełna kłopotów

Oddajemy w Wasze ręce trzecie specjalne wydanie Żyjącej Planety, magazynu międzynarodowej organizacji ekologicznej WWF. Znajdziecie w nim informacje o wakacyjnych pamiątkach, których nie wolno przywozić do Polski oraz artykuły poświęcone zagrożonym gatunkom zwierząt i wyrobom z nich wykonanym. Jadąc za granicę, zabierzcie ten poradnik ze sobą. Pomocze Wam uniknąć wakacyjnych kłopotów.

Co roku w walizkach Polaków wracających z zagranicznych wojaży, celnicy znajdują kilka tysięcy wyrobów wykonanych z glinianych gatunków roślin i zwierząt. Turyści często nie biorą pod uwagę

faktu, że nabywając pamiątki wykonane z chronionych zwierząt przyczyniają się do zagłady gatunków. Zwykle nie zastanawiają się nad tym, że skóra czy figurka, którą kupują, oznacza śmierć kolejnego, egzotycznego zwierzęcia. Nie zdają sobie również sprawy, że za przywózzenie tego rodzaju wyrobów bez odpowiednich dokumentów grozi grzywna oraz kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

WWF Polska rozpoczyna kolejną akcję informacyjną skierowaną do turystów. Apelujemy, aby zrezygnowali z kupowania takich wyrobów.

Nie przywoź pamiątek z egzotycznych zwierząt

wwf.pl/turysci

Podróżując chrońmy przyrodę!

Przez okres wakacji w okolicach najważniejszych portów lotniczych w Polsce można zobaczyć nasze bilboardy przypominające turystom o zakazanych pamiątkach.

Dziękujemy naszemu partnerowi - agencji reklamowej LOWE GGK za przygotowanie kreacji plakatu

Więcej: www.wwf.pl/turysci

Dlaczego nie powinniśmy przywozić pamiątek zrobionych ze zwierząt?

Beata Pawlikowska

Pisarka, podróżniczka, przewodnik wypraw do dżungli amazońskiej. Autorka jedenastu książek i audycji „Świat według Blondynki” w Radiu ZET; www.beatapawlikowska.com

Odpowiedź na to pytanie jest prosta. A czy chcielibyśmy, żeby zwierzęta robiły sobie pamiątki z ludzi? Zwierzęta pragną być wolne i szczęśliwe - tak samo jak ludzie. Moim zdaniem człowiek nie ma prawa zniewalać zwierząt ani sprzedawać ich kawałków jako „pamiątki z podróży”.

Jeżeli kupujesz pamiątki zrobione z futra, kości, zębów, skóry czy innych części dzikiego zwierzęcia, to tym samym dajesz sygnał kłusownikom, że trzeba zabijać tych zwierząt jeszcze więcej, bo zrobione z nich pamiątki to dobry interes.

Żyjąca planeta
Magazyn WWF Polska - Wydanie Specjalne

Oważaj na egzotyczne pamiątki z wakacji!

Ważne jest, aby pamiętać o zakazach przywozu pamiątek z egzotycznych zwierząt. Nie wolno przywozić do Polski wyrobów wykonanych z chronionych gatunków zwierząt, takich jak kości, zęby, skóra czy futro. Zakaz dotyczy również wyrobów wykonanych z kłusownictwa. Kupowanie takich pamiątek przyczynia się do zagłady gatunków i może być karalne. Aby uniknąć problemów, warto przed wyjazdem sprawdzić, jakie pamiątki można przywozić do Polski.

edukacja

Sprzęt... na początku

Sprzęt... obecnie

Przepisy prawa celnego w kontekście gatunków inwazyjnych

Ustawa o Służbie Celnej

Art. 2. 1. Do zadań Służby Celnej należy realizacja polityki celnej w części **dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych**

Art. 58 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny

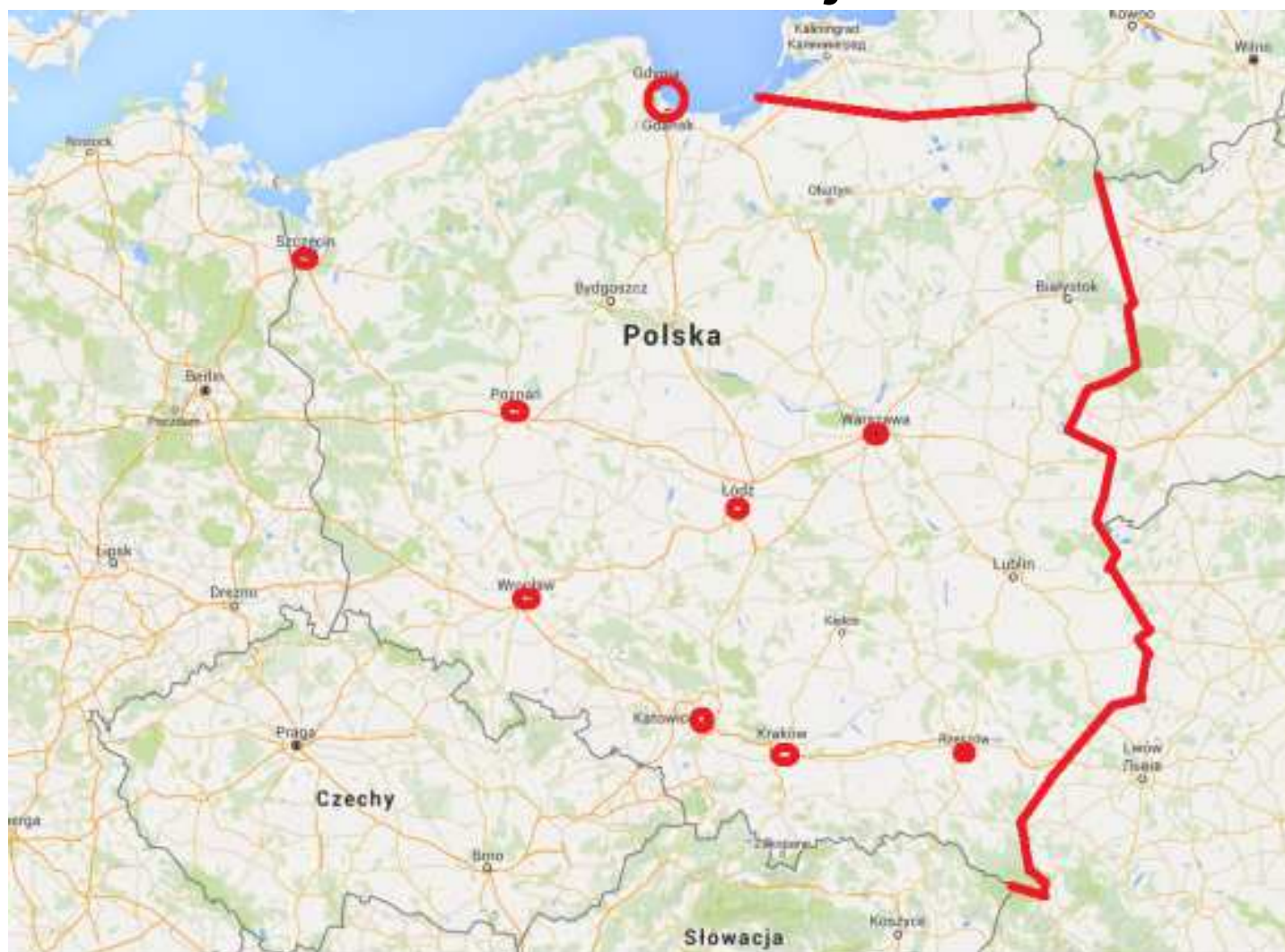

przywóz do Polski okazów bizona (*Bison bison*)

Problematyka kontroli granicznej wykonywanej przez Służbę Celną w kontekście regulacji dotyczących gatunków inwazyjnych i przepisów Unii Europejskiej.

Graniczna kontrola Służby Celnej

Do zobaczenia na granicy UE

